

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

22.11.2016 № 140 - рк/к

м. Харків

КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ»
61013, м. Харків,
вул. Шевченка, 2

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви від 12.04.2016 (вх. № 1200/3-75) фізичної особи [REDACTED], на підставі подання першого відділу досліджень і розслідувань від 14.07.2016 № 286 щодо наявності в діях КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» (надалі – КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ»), які полягають у встановленні додаткових умов для укладання договору про надання послуг із централізованого водопостачання, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) прийнято розпорядження від 14.07.2016 № 103-рп/к про початок розгляду справи № 1/02-76-16 (надалі – Справа).

Дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» полягають у висуванні до фізичної особи [REDACTED] додаткових, не передбачених чинним законодавством, передумов укладення договору про надання послуг із централізованого водопостачання придбаних ним нежитлових приміщень [REDACTED] по Червоношкільній набережній в м. Харкові (надалі – Нежитлові приміщення), а саме щодо одержання технічних умов для приєднання до систем централізованого водопостачання, а також проектної документації на ці системи та вузол обліку води.

В ході розгляду Справи встановлено наступне.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному веб-сайті Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Міністерства юстиції України «<https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>», Золочевський Леонід Миколайович є фізичною особою-підприємцем та зареєстрований 05.10.2015 (запису № 2 480 000 0000 177147), місце проживання: 61072, Харківська обл., м. Харків, вул. [REDACTED]. Ідентифікаційний код – 2061300877. Основним видом діяльності ФОП Золочевського Л.М. є надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (Код за КВЕД 68.20).

Згідно з договором від 01.12.2015 № 011215 про відшкодування витрат із утримання будинку та обслуговування внутрішньобудинкових мереж, прибирання прибудинкової території, покіс трави та організацію вивезення твердих побутових відходів (ТБВ) із наступних їх захороненням, укладеним між фізичною особою [REDACTED] та Житлово-будівельним кооперативом «Вчений», Нежитлові приміщення використовуються фізичною особою [REDACTED] для здійснення комерційної діяльності.

КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок та зареєстроване 18.05.1995 за № 1 480 120 0000 010649, ідентифікаційний код – 03361715, місцезнаходження: 61013, м. Харків, вул. Шевченка, буд. 2. Основним видом діяльності КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00).

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.

З метою з'ясування становища КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» на ринку централізованого водопостачання відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), встановлено наступне.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- послуги з централізованого водопостачання;
- виконавець послуг – КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Споживачами послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання.

Абзацом дев'ятнадцятим статті 1 Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Відповідно до пункту 2 Правил № 630 централізоване постачання холодної води – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання.

Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водопостачання перебуває у стані природної монополії.

Централізоване водопостачання є послугою, яка не має заміників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання, конкуренція на зазначеному ринку відсутня.

Послуга з централізованого водопостачання в розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.

Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 16.05.2012 № 286 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 23.12.1998 № 1407 «Про визначення виконавців послуг в житловому фонді міста» виконавцем послуг з централізованого водопостачання визначено КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Тобто, територіальними межами ринку є територія м. Харкова, на якій розташовані мережі водопостачання, що належать КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Враховуючи вищенаведене, КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку централізованого водопостачання в межах території міста Харкова, де розташовані належні йому мережі.

За наданою заявником [REDACTED] інформацією, він 02.10.2015 придбав Нежитлові приміщення за договором купівлі-продажу з ПАТ «Укрсоцбанк» та 19.01.2016 звернувся до КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» із заявою про укладення договору, зокрема, про надання послуг із централізованого водопостачання Нежитлових приміщень.

Листом від 01.02.2016 № 873/ДС КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» повідомило, що «...для заключення Договору на надання послуг по централізованому водоснабженню та водоотведенню Вам необхідно надати наступні документи: технічних умов на водоснабження та каналізацію об'єкта; погодженої з КП «Харківводоканал» проектною документацією на систему водоснабження, вузол учета холодної води та систему водоотведення; акту прийому-передачі вузла учета холодної води, встановленого по адресу: м. Харків, Красношкільна набережна, 22, оформленого між ПАО «Укрсоцбанк» та ФЛ [REDACTED]» (мова оригіналу).

У розумінні пункту 1 частини першої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» централізоване постачання холодної води (з використанням внутрішньобудинкових систем) належить до житлово-комунальних послуг.

Згідно з пунктом 1 частини третьої статті 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.

Відповідно до абзацу другого пункту 1.1. Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених Наказом Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (надалі – Правила), ці Правила є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод.

Відповідно до пункту 8 Правил № 630 послуги надаються споживачеві згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Відповідно до пункту 1.2. Правил технічні умови – комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення.

Згідно із пунктом 4.1. Правил для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.

Пунктом 4.4. Правил встановлено, що виконання технічних умов є обов'язковим при

розробленні проектів на об'єкти будівництва.

Відповідно до частини першої статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» підприємства питного водопостачання мають право видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.

Отже, для укладення договору про надання послуг із централізованого водопостачання об'єктів нерухомості, що вже приєднані до систем централізованого водопостачання та не є об'єктом будівництва, чинним законодавством не передбачено отримання додаткових технічних умов, складання проектно-технічної документації на існуюче приєднання до систем централізованого водопостачання та вузол обліку холодної води.

За наданою КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» листом від 22.06.2016 № 3277 (вх. № 1877) інформацією, Нежитлові приміщення вже приєднані до систем централізованого водопостачання, а також раніше для попередніх власників та/або користувачів Нежитлових приміщень вже видавалися технічні умови та виконавча документація на приєднання до систем вказаних Нежитлових приміщень.

Дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» щодо одержання [REDACTED] додаткових технічних умов, складання проектно-технічної документації на існуюче приєднання до систем централізованого водопостачання були б неможливими за умови зазначення ним значної конкуренції на ринку, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома надавачами послуг з централізованого водопостачання, і, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця.

У випадку ж відсутності конкуренції на відповідному ринку, і, як наслідок, відсутності альтернативи щодо придбання вищезазначеної послуги інакше ніж у КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних наслідків для споживачів.

Враховуючи наведене, дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», які полягають у безпідставній вимозі одержання [REDACTED] додаткових технічних умов, складання проектно-технічної документації на існуюче приєднання до систем централізованого водопостачання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання.

Листом від 12.10.2016 (вх. № 3116 [REDACTED]) повідомив територіальне відділення, що не має претензій до КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» стосовно питань порушених у його заяві від 12.04.2016 (вх. № 1200/3-75).

Отже, порушення КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» припинено.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код – 03361715) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Вжити заходи для усунення наслідків дій, які полягають у безпідставній вимозі одержання [REDACTED] додаткових технічних умов, складання проектно-технічної документації на існуюче приєднання до систем централізованого водопостачання, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної

конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання, а також усунення причин виникнення цього порушення та умов, що йому сприяють.

Про виконання рекомендацій шляхом прийняття розпорядчого документу, яким посилити контроль за дотриманням чинного законодавства працівниками КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» при укладанні договорів про надання послуг із централізованого водопостачання об'єктів нерухомості, що вже приєднані до систем централізованого водопостачання та не є об'єктами будівництва, повідомити територіальне відділення із наданням копій підтверджуючих документів **в 10-ти денний строк** з дня отримання цих рекомендацій.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Голова колегії

Н.В. Фастова

Виконавець

Т.А. Рау

Юрисконсульт

С.Л. Берзін

Секретар колегії

В.В. Шпунт